

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Пламен Маринов Ралчев, Катедра „Международни отношения“, УНСС
Научна специалност: 3.3. Политически науки, Политология (международни отношения и външна политика)

за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Медии и комуникации – международна комуникация)

с дисертационен труд на тема: „МЕДИЙНА И КОМУНИКАЦИОННА ПАРАДИГМА НА ТУРСКИЯ ЦИВИЛИЗАЦИОНЕН ДИСКУРС (ЛИДЕРСКИ КОМУНИКАЦИОННИ СТРАТЕГИИ)“,

представен от НИХАЛ ФЕХМИЕВА ЮЗЕРГАН, свободен докторант в катедра „КОМУНИКАЦИЯ И АУДИОВИЗУАЛНА ПРОДУКЦИЯ“ на Факултета по журналистика и масова комуникация

с научен ръководител: ПРОФ. Д-Р СИМЕОН ИГНАТОВ ВАСИЛЕВ

I. Представяне на докторанта въз основа на подадената документация

Нихал Юзерган има изключително богата и комплексна професионална подготовка и опит както в сферата на журналистиката и масовата комуникация, така и в областта на приложната и сравнителната лингвистика и превода от и на съвременен турски език. Умело съчетава дългогодишна журналистическа дейност на кореспондент, репортер, редактор, преводаческа и преподавателска, както и самостоятелна изследователска дейност през последните години. Зачислена е в свободна докторантура в Катедра „Комуникация и аудиовизуална продукция“ на Факултета по журналистика и масова комуникация на СУ „Св. Климент Охридски“ от 1.10.2022 г. Отчислена е с право на защита на дисертационен труд за придобиване на ОНС „доктор“ след изпълнение на всички задължения по индивидуалния план, вътрешно обсъждане и насочване на дисертационния труд към научно жури и публична защита.

II. Оценка на качествата на дисертационния текст

В дисертационния труд е изследван актуален и значим проблем, който се отнася до динамичните процеси в геополитическата и вътрешнополитическата сцена на Турция. В последните десетилетия турският цивилизационен дискурс придобива нови измерения и стратегии, съобразени с променящия се глобален ред и засилващото се влияние на страната в международен контекст. Анализът на медийните и комуникационни парадигми в този

контекст е от особено значение за разбирането на начина, по който лидерите в Турция създават и поддържат определени наративи с цел укрепване на политическата и културната идентичност.

Трудът предлага обстоен анализ на съвременните комуникационни стратегии, използвани от водещите политически фигури в Турция. Чрез разглеждане на реторическите подходи и механизми, използвани в медийното пространство, изследването помага за по-задълбочено разбиране на връзката между властта и медийната интерпретация. Тази връзка е ключова за разкриване на методите, с които турските лидери се стремят да легитимират своите политики и да наложат своеобразен цивилизационен разказ, насочен към национално и международно утвърждаване.

Представеният за рецензиране дисертационен труд е в обем от 274 страници. Състои се от увод, три глави, заключение, приложения, библиография и използвани източници. В първа глава е анализиран феноменът „цивилизация“ в турското езиково, комуникационно и културно пространство. Разгледани са фундаментите на концептите „цивилизация“ и „култура“. Анализиран е цивилизационният дискурс. Проучена е концептуалната визия на ислямски, османски и турски мислители за понятието „цивилизация“. Турският цивилизационен дискурс е интерпретиран като научен конструкт. От особена важност за целите на изследването е анализът на медийната и комуникационна парадигма. Дисертантката обръща задълбочено внимание на прагматиката и семиотиката на езика, особено при преноса на смисъл в превода от турски на български език. Друг важен акцент в първа глава са лидерските комуникационни стратегии, чрез които се създават и налагат доминиращите дискурси.

Втора глава специално разглежда генезиса, характеристиките и особеностите на турския цивилизационен дискурс. Той е интерпретиран в междинното поле на политическата лингвистика, социолингвистика, медиалингвистиката, межкултурната комуникация и политическата комуникация. Анализиран е и феноменът „имагология“ в исторически, културологичен и лексикологичен аспект. Проучен е турският цивилизационен дискурс от създаването на Република Турция от Мустафа Кемал Ататюрк до управлението на Реджеп Тайип Ердоган. Анализирани са и основни турски ежедневни печатни издания за периода от 2010 до 2020 г., като е обърнато специално внимание на двама автори-колумнисти,

представящи съответно проправителствената и проопозиционната гледна точка. Поставено е времево ограничение до края на 2022 г.

Трета глава от дисертацията има силно изразен приносен характер, тъй като представя емпиричните резултати от самостоятелното изследване на авторката на турския цивилизационен дискурс. Анализирани са речите на турския президент Ердоган, проучен е неговият речеви портрет и т.нар. „езикова личност Ердоган“. Анализирани са устойчиви фрази и понятия в неговия операционен код като „сърдечна география“, „сърдечни граници“, представата за културната идентичност на т.нар. „Нова Турция“ и др. В края на всяка от главите има направени изводи и обобщения, които логично се надграждат от Заключението на дисертационния труд.

Дисертацията има ясно дефиниран обект и предмет на изследването, прецизно формулирани цел и задачи, изследователска хипотеза, изяснен понятиен апарат и комплексна методология. В хода на изследването са изпълнени всички научни, научно-приложни и практико-приложни задачи, чрез които се реализира и основната цел на дисертацията. Авторката е успяла да потвърди и докаже основната си изследователска хипотеза. Работата има много добра информационна основа и богат емпиричен материал. В структурно и езиково-стилово отношение са спазени установените норми и изисквания за дисертационен текст и не се констатират отклонения.

Представеният автореферат в обем от 40 страници коректно и в значителна степен отразява съдържанието и всички важни акценти, констатации, изводи и обобщения на дисертационния труд.

III. Приноси на дисертационното изследване

Дисертацията има силно изразен интердисциплинарен характер, обвързвайки различни научни области и изследователски сфери. От теорията на социалната промяна и социалния конструктивизъм през публичните комуникации, когнитивната лингвистика, критичния дискурсивен анализ, семиотика и прагматика на езика, до културологични концепции като цивилизационен дискурс, имагология, цивилизационен код. Всичко това прави изследването оригинално, новаторско и холистично, интегрирайки в себе си приноси както в областта на

комуникационните науки, така и на социалните и политическите науки, а също и в сферата на сравнителната и когнитивната лингвистика.

Дисертационният труд на Нихал Юзерган несъмнено има приносен характер. Формулирани са четири претенции за научни приноси. Първият принос е когнитивно лингвистичен по своя характер. Вторият принос се отнася повече до полето на публичните комуникации и политическата лингвистика. Третият принос се отнася до социално-политическото разбиране на трансформацията на цивилизационната идентичност на Нова Турция. Четвъртият принос е с най-силно изразен интердисциплинарен характер и утвърждава цялостния синтетичен замисъл и реализация на изследването. Като цяло, претенциите за приноси са обосновани и могат да бъдат приети за основателни. Изследването има широко приложно поле. То обогатява и подлага на критически анализ съществуващи знания и апробира модел за изучаване и деконструкция на различни лидерски стратегии чрез техните комуникационни и медийни проекции. Този модел може да се прилага и използва и в други казуси, включително и в различен цивилизационен и лингвистичен контекст.

IV. Бележки и препоръки

Дисертацията прави принос чрез интегративния подход, който обединява теории от областите на медийните изследвания, политическата комуникация, когнитивната лингвистика и социология на културата. Особено ценно е проследяването на използването на медиите като инструмент за създаване и поддържане на културна хегемония.

Авторът на труда демонстрира умения за систематично анализиране на сложни теми и подходи, като внимателно оценява както историческите основи на турския цивилизационен дискурс, така и неговото развитие и адаптация в условията на съвременни медийни практики и канали. Едно от най-силните качества на изследването е умелото съчетаване на контент-анализ, критически дискурсивен анализ и изследване на представите (имагология) за постигане на пълнота в изследователската перспектива.

Въпреки многопластовата структура на изследването, е възможно да се разгледат по-задълбочено и възможните недостатъци на тези комуникационни стратегии, като се обърне

внимание на потенциални съпротивителни движения в обществото и алтернативни наративи, които противоречат на официалния дискурс.

Към всяко дисертационно изследване могат да се отправят различни по характер забележки и препоръки. В крайна сметка обаче, това е самостоятелен авторски труд, а не колективна редактирана монография, и право на автора е сам да прецени кои коментари и забележки да вземе предвид и кои да подмине.

За целите на обсъждането на дисертационния труд, бих формулирал няколко въпроса към докторантката:

- Каква е ролята на военните в Турция за поддържането на турския цивилизационен дискурс и как тя се променя при управлението на президента Ердоган?
- Как концепцията за върховенство на закона и ред, основан на закона, кореспондира с концепцията за сила и власт в турския цивилизационен дискурс в едно общество с особена стратификация, каквото е турското?
- Изразът на Ердоган „Всички сме на един кораб“ концептуална метафора ли е или е алюзия за Ноевия ковчег и месианската роля на Ердоган, което е основен аргумент в неговата комуникационна стратегия?

V. Публикации и участия в научни форуми

Докторантката има четири самостоятелни публикации и една публикация в съавторство, свързани с темата на дисертацията, което показва целенасоченост и последователност на нейните изследователски интереси. Участва в пет научни проекта и е представяла научни доклади на единадесет конференции. С това са изпълнени изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ за апробиране и оповестяване на резултатите от изследването според чл. 5, т. 5 и са покрити минималните национални изисквания по чл. 63, ал. 1, т. 4 и чл. 69, ал. 3. за публикации за получаване на ОНС „доктор“.

VI. Заключение

За рецензиране е представено едно завършено и самостоятелно реализирано дисертационно изследване, което демонстрира уменията на докторантката да формулира и задълбочено да изследва научни проблеми.

По моя преценка, дисертационният труд е разработен в достатъчна степен и удовлетворява изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане. Въз основа на гореизложеното в рецензията, давам положително становище за присъждане на ОНС „доктор“ на Нихал Фехмиева Юзерган в професионално направление: 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Медии и комуникации – международна комуникация).

19.11.2024 г.

Рецензент:

доц. д-р Пламен Ралчев